

TELEGRAFUL ROMÂN.

împare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiin, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere negre — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 2 Septembrie 1894.

Politicianii și foile magiare au fost surprinse zilele acestea de-o enunțiațiune privitoare la Ungaria, făcută de ministrul de finanțe rusesc, Witte, care petrece de present în Abazzia. Enunțiațiunea a făcut-o ministrul cătră un colaborator al diariului „Neue Fr. Presse”, în decursul convorbirei, ce a avut ca el. „N. Fr. Presse” precum avut simpatiză cu politica de magiarizare, urmată ađi în Ungaria și astfel nu putem presupune, că scirea publicată ar fi tendențioasă, ci trebuie să o luăm de adevărată, ceea-ce ti dă însemnătate.

În convorbire revenind la politică și în special la Bulgaria și la relațiunile politice dintre monarchia noastră și Rusia, ministrul Witte a asigurat pe colaboratorul amintit, că țarul Rusiei este mare iubitor al păcii. La această colaboratorului a reflectat, că și monarchul nostru e iubitor de pace, adăugând, că și de altfel politica esternă a Austro-Ungariei este inofensivă.

Ministrul Witte atunci a ăis:

„A Austriei da, despre această sunt convins, e întrebarea numai, cum stăm cu Ungaria? Nisuița magiarilor este, ca totul să magiarizeze, la ei sunt cu totul altfel raporturile.”

Acăsta enunțiațiune, care a scos din sărite diaristica jidano-magiară își are însemnătatea sa din mai multe puncte de vedere.

Prin ea se dovedesce, că și cercurile oficiale rusesci sunt forțate despre tendința de magiarizare forțată și despre pericolul, ce pôte să urmeze din această pentru pacea Europei și tocmai din acest motiv ea nu este aprobată în afară, ăr de altă parte ne arată la ce grad de amăgire de sine a ajuns diaristica magiară și în genere politica de ađi șovinistă.

Ca să ne convingem despre această, n'avem decât să esaminăm tonul foilor

magiare, fie guvernamentale, fie opoziționale, în cestiune.

„Pester Lloyd” se prefacă, că nu înțelege însemnătatea enunțiațiunii ministrului Witte; pateră a trece de puțin iscusit, de prost chiar, mai bucurios, decât să recunoască adevărul.

„Egyetértés”, care asemenea o comentéază în un primarticol, pateră și mai curios. Nécăjită pe Witte, ăice că el ca ministrul rusesc nu pôte, decât „să jöce un rol de slugă” al înțiuitorilor țarului, ăr cu privire la enunțiațiunea amintită mai sus, să miră cum magiarimea să fie periculoasă pentru pacea europeană, „pecând tripla alianță nu a aflat nicăiri un razim așa de sigur, de susținerea păcii nicăiri n'a fost așa de viu aprobată, ca tocmai în lumea politică magiară”. În fine declară simplu, că acusa de magiarizare nu este adevărată.

Așadar nu este adevărat că există nisuițe de magiarizare și întru cât chiar ar exista aceste nisuițe, „cari vreau să șchimbă compositiia etnică în inter-nul țerei”, aceste nu pot fi periculoase pentru pacea Europei, — așa filosoféază „Egyetértés” ca și când încercările de magiarizare nu ar fi un izvor de cele mai mari nemulțămiri la tôte naționalitățile din Ungaria. Opinia publică magiară însă o negă această.

Unde trebuie mai mare amăgire de sine, decât cum o fac între altele aceste două foi de frunte magiare, una guvernamentală și alta kossuthistă? Vocile, ce resună contra politicei nefaste magiare, în presa magiară sau sunt retăcute sau sunt sucite și comentate așa, ca ele să fie în cele din urmă pe placul șovinismului stăpănitor!

Foile magiare cred, că e destul, dacă „cicoșii” de pe puste, cari nu știu alte limbi decât unguresce, află din colonele lor, că politica magiară în tôte ale ei este bună și înțeleptă, apoi ăică alții ce vor ăice.

Politică ridicolă de struț!

Revista politică.

Din incidentul aniversărei a 10-a a vistei, ce regele Umberto a făcut-o la Neapol pe timpul cholerei, s'a inaugurat în mod festiv și în prezența unui public numeros tabela comemorativă ridicată pe speșele orașului. Cu această ocașiune ministrul - președinte Crispi a ținut o vorbire politică, în care între altele a ăis și următoarele:

„Mă simt fericit, că pot constata, că nobilul și generosul nostru rege, când a venit la Neapol, ca prin fațe și vorbe în această lucrăiere, s'a înțâlnit în această mărangă cu nobilul arhiepiscop Sanfelice. (Esclamări; Să trăescă regele. Să trăescă Crispi.) Societatea trece acum prin timpuri critice. Mai mult ca ori când simțim lipsa, ca ambele autorități, civilă și eclesiastică, să se conducă în concordie și să readucă la calea adevărului și a iubirei creștinesci poporul dus în rătăcire. Din ascundătoarele întunecóse își ridică capul o sectă scărbóasă, care și-a scris pe stindardul ei devisa: Nu ne trebuie Dumnezeu! Nu ne trebuie domitoriu! — Astăzi la această sâr-bătore de aducere la minte asociându ne toți, să formăm o falangă, ca să strivim acest monstru. Să scriem pe stindardul nostru: În numele lui Dumnezeu și al regelui, pentru patrie! Să arborăm acest stindard și să arătăm poporului, drept semn al fericirei: „In hoc signo vinces!”

* * *

În 6 Septembrie și-a ținut L. Lukács, secretar de stat în ministerul de finanțe, darea de șemă, ca deputat, înaintea alegătorilor sei unguri din Abrud.

Dénsul ca mâna dréptă a lui Wekerle, a făcut unele enunțiațiuni, cari par a desavua enunțiațiunile lui Hieronymi la Hatzfeld și Cojocna și cari pot conglăsur cu cele ale lui Wekerle și a sdrobitorului de naționalități din Oradea-mare.

Deputatul Abrudului încă nu recunoșce de esistență cestiunea naționalităților în Ungaria și cestiunea română în Transilvania; și dacă totuși există ceva, ce pe românii din Transilvania și Ungaria i-ar ținé în o continuă fierbere, această este numai rezultatul unei agitațiuni, pusă la cale de partidul liberal în unire cu Liga culturală din România, — agitațiune, care cauzéază multe neplăceri nu numai guvernului din Budapesta, ci chiar și celui din București. — Nu are deci țera și guvernul lipsă de legi speciale pentru delăturarea acestui rău și în specie legislațiune, care sursă de agitațiuni anume pentru mulcomirea românilor, cari n'au nici o cauză de a se plânge. Între românii din Transilvania și Ungaria ar fi două feluri de agitatori: agitatori pentru cari agitațiunile în contra ideei de stat magiar forméză modul lor de stat mență, și agitatori, cari parte sunt seduși, parte neorientați în afacerile publice. Deci datorința guvernului ar fi ca pe cei dintăiu să-i nimicéscă, aplicând legile esistente cu cea mai strictă rigóre; ăr cu privire la a doua categorie de agitatori datorința guvernului ar fi ca datoria individuu medică, care făcând fi datoria individuală a fieșce-cărui pacient, aplică și medicina amésurat diagnosei făcute; prin urmare și guvernul, cercând a cunoșce mai de aprópe pe fieșce-care agitator de acest soi, să se siléscă pe tôte căile a-l căștiga și a-l abate de a mai rătăci pe calea apucată.

El nu află alt mod de sanare pentru acest rău, numit cestiunea română, căci a pacta cu nescari ómeni a căror prim postulat politic este ruperea Transilvaniei de cătră Ungaria, ar fi nu numai o mare greșală politică, dar chiar un act nepatriotic.

Nu pôte afirma nici el, că ar fi bine să se mai susțină și pe viitoriu două legi electorale, și se pôte, că acelea cu timpul se pot delătura prin legislațiune; această însă nu la dorința Românilor, ci mai mult spre a satisface unui postulat a întregii țeri.

FOIȚA

Viața lui H. Schliemann.

(1822—1890).

(Urmare.)

Conform obiceiului seu, a depins și conturile acestuia. Dar fiind-că încredințase pe Dörpfeld ca să continue săpăturile în primăvara viitoare, opul apăru cu adimentele acestuia și cu vorbirea eminentului reprezentant F. Adler, în Nov. 1885 în limba germană la F. A. Brockhaus din Lipsca și totodată în cea franceză la Paris și apoi în cea englesă în Londra-Newyork. În opul de față capitele referitoare la arhitectură le-a descris Dörpfeld, așa că în această direcțiune, ele ne ofere câteva disertațiuni dela erudiți specialiști, atât de bune, încât mai bune nici nu s'ar putea pofți.

Activitatea lui Schl. a fost apretiată în Anglia cu multă căldură și recunoștință. Universitatea din Oxford deja la 1883 la distins de doctor, ăr Queens College l'a declarat de membru onorans al seu. În urma desgrupărilor dela Tiryns arhitecții englesi i-au oferit medalia cea mare a institutului regesc.

De atunci Schl. s'a apucat să mai desgrópe și alte locuri. Dar nicăiri n'a dat de basa potrivită, pe care rămânând se pótă continua săparea și să ajungă la vre-un rezultat mai însemnat. În cele două țeri din anii 1886/7 și 1887/8 a călătorit prin Egipt. La cea din urmă ocașiune însoțit de Virchow. Din această călătorie a espadat mușeului etnografic din Berlin mai multe lăđi pline de diferite obiecte interesante pentru perióda preistorică, precum și o colecțiune foarte frumoasă din pânzăturile și brodăriile egiptene. Din primăvara anului 1887 la dit-rite ocașiuni a continuat pertractări serioșe cu Creta. I-ar fi plăcut să desgrópe colina cetății vechiului oraș Gnossos, care după cum a conlus din câteva săpături de probă, astrucă în interiorul seu un palat regesc, asemenea celui din Tiryns. Dar durere, din cauza pretensiunilor esagerate ale proprietarilor, a fost împedecat în realizarea intențiunilor sale!

După nisce săpături mai mărunte, săvărșite în Kythera, „în Pylosul cel nășipos” și Sphakteria, care a decurs fără óre care rezultat mai deosebit, a urmat ultima iatreprindere a lui Schl. din primăvara an. 1890, o săpătură mai intensivă în Troia. Anșă la această i-a dat dis-

puta, care a durat în decurs de mai mulți ani și a cauzat lui Schl. multe supărări. E Boetticher, capitan în pensiuie, deja înainte de ce prin conlucrarea lui Dörpfeld s'ar fi descoperit edificiile cele mari din cetate, cari stăteau în legătură, — referitoriu la schițarea cetății din „Ilios”, care înfățișau numéroși păreți, cari se încruciașu și la apărință erau despărțiți numai prin nisce clase mici, — a statorit teoria, că pe această colină nici când n'ar fi esistat locuințe pe sama locurilor, ci numai nisce camere pentru arderea morșilor. În favorul acestei teorii s'a citat tot ceea-ce a fost folosibil din raportul lui Schl. anume: că din încăperile cele mici au lipsit ori ce soi de usi, — ceea-ce își află simpla sa esplicare în împrejurarea, că au rămas numai fundamentul pivnițelor, — mai departe, în aceea, că s'a aflat un număr considerabil de urne, după cum Schl. însuși a numit aceste vase, cu tóte, că au fost numai nisce ulcióre de apă și óle de fiert, și în fine, că s'a aflat o mare cantitate de cenuse de lemn, despre care a amintit și Schl. în raportul seu, care în urma esaminării lui Dörpfeld s'a dovedit că nu este altceva, decât dărămăturile unui părete de cărămidă arsă. Teoria lui Bötticher

și-a primit lovitura de mórte în urma desmărării fundamentului, pregătită de Dörpfeld și alăturată la opul intitulat „Troia”. În această au fost desemnate încăperile de 10—20 m. lățime, și în diferitele lor părți, după pragurile esistente, în locurile vechi, s'au dovedit și esistența ușilor. Față de această Bötticher nu s'a știut altcum apăra, decât, că a declarat, că Schl. și Dörpfeld au falsificat rezultatul săpăturilor, prin aceea, că au spart păreții cei mici, cari conform fundamentului celui vechiu, au esistat, și că această au făcut-o ei numai ca să creeze încăperi spațioșe, palate și prin această să restórne teoria lui. Tôte deslușirile binevoitoare ale celor suspiționați în modul acesta, precum și energicele lor proteste, au rămas fără păterea. Bötticher a rămas morș pe lângă săpătură sa, și dacă încăpășinarea n'a sedus pe nimenea din sferile științifice, unde, asupra adevărității necondiționate, prezentate prin desmărurile despre Troia, învătății n'au dubitat nici un moment, cu tóte acestea publicul mai mare totuși mai avea ici-colea câte o bănuială.

(Va urma.)

Drepturile de autonomie, acordate diferitelor confesiuni în țară, încă au contribuit mult la nascerea agitațiilor naționaliste din Transilvania și Ungaria; acelea la urmă s'au dovedit, ca o stâncă puternică chiar în mijlocul drumului, ce conduce la formarea statului unitar național, o stâncă, care periclitază nu numai ajungerea scopului, ci chiar și viața călătorului. Această stâncă periculoasă prin votarea proiectelor bisericesci a guvernului se va delătura cu desăvârșire.

* * *

Organul oficios al curiei romane (Osservatore Romano) scrie următoarele: „Neue Fr. Presse“ dela 2 Septembrie scrie despre o invitațiune provădută cu esplicări, pe carea Em. Sa cardinalul secretariu Rampolla o ar fi comunicat — afirmative — verbal primatului Ungariei, cu privire la ținuta pacinică, ce episcopatul ar avea să observe la apariția față cu M. Sa împăratul-rege, în realitate însă față cu guvernul magiar în cesțiunea proiectelor de lege religioasă, pe cari le susține acest guvern și cari sunt destul de cunoscute. Intru cât sunt cunoscute părerile Em. Sale secretariului de stat și declarațiunile sântului scaun făcute în mai multe rânduri și în modul cel mai rezolut în cesțiunea acestor proiecte, — e superfluu a mai declara, că ceea ce comunică numita foie, nu e alt-ceva de cât scornitură fantastică, al cărei scop e să ducă în eror opinia publică, să presinte în lumină falsă pe cei mai zeloși apărători ai cauzei catolice și prin această să producă nedumerire și inerție în tabăra catolică.“

* * *

Contele Ferdinand Zichy sub titlul: „In ajunul luptei“ publică următorul apel:

„In 25 a luni curente va pertracta comisiunea de trei a casei magnaților proiectele de lege legionare, votate de casa deputaților.

Aceste proiecte în multe privințe sunt în contrast cu religiunea creștină, ér' din punct de vedere politic sunt periculoase chiar, pentru-că periclitază religiositatea, moralitatea și siguranța referințelor de drept.

Sciind ce sorți, vădând ce rezultat pot da aceste proiecte: așa, precum ni-se presintă, nu le putem nici vota, nici ajuta la isbândă prin abținerea noastră.

Póte-se óre un creștin împăca cu gândul, ca să se enunțe: creștin nu póte înceta de a fi creștin? Acesta în sine însăși e ceva imposibil. Dar' se póte întempla, că lepădându se cine-va de Chistosul creștin, ajunge între necreștini, ori se declară de inconfesional. Și noi să putem legaliza așa ceva, să-i putem pregăti calea? Băiatul boțezat deja să-l eschidem din creștinism, eventual contra aplecării sale? Va fi această lege creștină?

Și numai ca taina căsătoriei să se descrescinescă facem lege cu privire la purtarea matriculelor, pe când aceea plătită, cu bani scumpi, între împrejurările actuale abia cu siguranță problematică ni-ar putea servi?

Dar aceste proiecte nu numai în urmarea junctimului, ci și din punctul de vedere al conexiunii lor esterne și interne stau strâns legate una de alta. Cel ce nu voesece una, nu póte vota nici ceastealte; cel ce a cređut de inoportună pe cea dintâiu, această eo ipso le combate; cine a cređut acceptabilă legea căsătoriei, totuși la acestea în forma lor actuală nu va putea adera.

S'ar poté și ar trebui să mai observ multe de tóte, dacă publicistica nu le-ar fi discutat deja pe larg. Dar asupra celor de mai sus am cređut, că de astădată pot atrage atențiunea cu tótă resoluțiunea, pentru ca nici din partea mea să nu se fi neglijat nimic, ce ar poté îndepărta pericolul“.

Noutăți.

Tergul de țară al Sibiiului a fost preste tot slab cercetat. Se póte că și timpul nefavorabil de ieri, Vineri, a contribuit la acesta. Tergul de vite a fost mai bine cercetat, dar vitele de rasă indigenă au fost de tot ieftine. Omenii sunt foarte ingrijați: Bucatele ieftine, vitele ieftine, ér nutrețul pentru vite foarte scump. Mulți și-au vândut vitișórele numai ca să nu le mai bage în érnă, căci fennl li costă mai mult decât vitele.

* * *

Conclusele comitetului central electoral al comitatului referitoare la reclamațiunile despre listele alegătorilor dietali din cele patru cercuri electorale ale acestui comitat, pentru anul 1895 sunt espuse spre vedere publică în oficiul de vicecomite, în timpul din 20 până în 30 l. c. Sibiiu, 11 Septembrie, 1894 Reissenberger, vicecomite.

* * *

Camera advocațională din Sibiiu, pertrând în zilele trecute cesțiunea suspendării dela drepturile advocaționale a d-lui Dr. Raț, condamnat în procesul memorandumului nu a aflat substrat de suspendare.

* * *

Procese de presă. Cetim în „Dreptatea“:

Atară de cei 15 articoli încriminați, a căror serie am publicat-o deja, procuratura a mai încriminat încă și următoarele publicațiuni:

„Dreptatea Nr. 116. 1. „Protestarea profesorilor universitari din Iași“, 2. „Marele meeting de protestare al ligei culturale“, și 3 cronica „Magiarisarea băieților valachi“.

„Dreptatea“ Nr. 118. „Tinerimea noastră în foc“ (art. de fond).

„Dreptatea“ Nr. 120. „Revoltele românesce“ (art. de fond) și „Dela Arad“ (corespondență.)

„Dreptatea“ Nr. 125. „Escortarea părintelui Domide“ (corespondență din Blaș.)

„Dreptatea“ Nr. 128. „Ultima lovitură“ (art. de fond); și (ed. de séră) „Ultimul for“ (art. de fond).

„Fóia de Duminecă“ Nr. 22. (adaus la Nr. 117 al Dreptății): 1. „La procesul Memorandumului“, 2. „Românimea osândită“, 3. „Congres general al asociațiilor studențesci“

Suma sumarum 26 procese.

* * *

Esposiția cooperatorilor. In 29 l. tr. v. după améři s'a deschis esposițiunea cooperatorilor români în grădina Cismegiu.

După puțină reclamă, ce s'a făcut din partea pressei bucurescene acestei esposiții, trebuia să-și escite mirare desvoltarea și întinderea, ce a luat-o eu.

La 2 óre și un quart sosi principele moștenitor Ferdinand la póta întâia de pe bulevardul Elisabeta. Alteța sa regală fu întâmpinat acolo de ministri: Ionescu, Ghermani și general Poenar, de ministrul Italiei Custopozzi, de președintele esposiție Dim. Butculescu, de primarul capitalei N. Filipescu, de generalii Arion și Vlădescu, de prefectul poliției Deșiu ș. a. În sunetul imnului regal și salutat cu uralele mulțimei principele Ferdinand înaintă până în fața pavilionului central. Aici era așteptat de I. P. S. S. Metropolitul primat încunjurat de înaltul cler, îmbrăcați în ornate bisericesci. A urmat apoi sfințirea apei, oficiată de metropolitul primat. În decursul rugăciunilor a cântat corul metropolitan, ér după terminarea lor Metropolitul-Primate păși cel dintâiu în esposiție, stropind cu apă sfințită localul ei. Apoi veni principele Ferdinand, urmat de ministrii etc. și de public.

După această președintele esposiției dl Butculescu salută pe principe printr'un frumos discurs, arătând mersul societăților și esposițiilor cooperative dela 1881 încóce și constatând progresele făcute.

A. S. R. principele Ferdinand răspunde rostind cu voce înaltă și accent apăsat o vorbire măgulitoare.

Principele și metropolitul primat au cercetat apoi diferitele secțiuni din pavilionul național. Intre aceste secțiuni este cu deosebire remarcabilă aceea, unde sunt espuse lucrările și produsele de pe domeniile coronei.

Mai mulți membrii a societății „Dacia Traiană“ au executat un dans național în prezența Alteței Sale. După aceea principele merse împreună cu metropolitul primat la

restaurantul Paraschivescu, unde fură primiți de lăutari în costum național cu „Deșteptăte române“.

Urmă apoi visitarea pavilionului internațional. Intre obiectele espuse aici sunt de notat în special frumoșele lucrări de industrie de casă română din Bucovina și mai multe obiecte de industrie română din Transilvania!

* * *

Sfințirea internatului de fetițe române. In ziua de 28 (9 Septem.) s'a făcut în Cernăuți sfințirea „internatului de fetițe române“.

Actul sfințirii internatului s'a sevârșit de I. P. S. S. Metropolitul Silvestru.

Intreg comitetul societății dómnelor cu zelósa sa presidentă d-na Elena de Popovici în frunte, primeau cu prevenirea cea mai afabilă óspeții. La 11 óre a sosit Eminentă Sa Metropolitul, bineventat de d-na presidentă și imediat a și început actul sfințirii, cu asistența domnului exarch Ioan Procopovici și a diaconului Ianovici. După sfințire și rugăciunea implorării dughului sfânt asupra elevelor din internat, Eminentă Sa într'o cuvântare ocașională a dat espresie viilor sale mulțămiri că i-a fost dat a sfinți acest lăcaș merit pentru creșterea de adevărate maice românesce, având ea osemplu damele noastre din „Societatea Dómnelor române“ care cu atât zel represintă adevăratele femei române bucovinene; și această activitate se póte desvolta sub blânda domnie a augustei case domnitoare Habsburgice.

După ce corul a finit cântarea Imnului popular, Eminentă Sa predând după vechea datină românescă pânea și sarea în mâinile prea venerabilei presidente d-nei Elena de Popovici a felicitat-o, împreună cu întreaga societate, dorindu-le succesul cel mai strălucit.

Dómna presidentă a mulțămit Eminentei Sale pentru deosebita bunăvoință că a trudit și în persónă a sfințit acest lăcaș sfânt al cultului, care în viitor va aduce róde neprețuite pentru biserica și națiunea noastră.

Vicepresidenta d-na Sofia Stefanovici pășind înainte a rostit în numele comitetului un discurs aplaudat neîntrerupt de acei asistenți, care urmau cu interes cuvintelor isvorite din inimă sinceră. A mai vorbit apoi directóra internatului.

* * *

Dela curtea română. Miercuri dimineața a sosit la Sinaia princesa de Sacsameiningen, sora M. S. împăratului Germaniei, unde va petrece împreună cu curtea regală română.

* * *

Duel. „Magyarország“ scrie, că Dr. Ignatz Weisz, șefredactorul foii guvernamentale „Brassó“ a scris în luna trecută în interesul diavului seu o epistolă privată comitetului suprem al comitatului Brașov, Victor Maurer, care atunci petrecea în Ischl. După ce fișpanul s'a rentors, Ignatz Weisz a fost confidențial avisat, că comitetului suprem nici decum nu i-a convenit recercarea sa epistolară Weisz vciind a se convinge despre acest, în 6 Sept. l'a cercetat pe comitele suprem și l'a întrebat, dacă este adevărat, că s'a indignat în urma acelei epistole. Urbanul comite suprem la acesta a dat un astfel de răspuns, care și unui despot din Orient i-ar servi spre laudă. Intre altele el a đis și acestea: „A fost o obrăznicie dela D'Ţa, să adresezi mie ca comite suprem epistolă“. Weisz a respins vătémarea și a provocat pe comitele suprem. Acesta însă a denegat satisfăcțiunea, đicând, că el a făcut în calitate oficială acea espresiune și în local oficial. Martorii au redactat un proces verbal despre cele întemplate. Brașoval intreg așteptă acum cu încordare, că ce va mai fi.

* * *

Albumuri interesante. Fotograful I. Niculescu din Bucuresci, președintele societății Argeș, va da în curând la lumină două importante albume la care lucră de 4 ani:

1. Albumul monumentelor țării cu descrierea lor istorică, și al 2-lea Albumul costumului național din județul Muscel provădut cu tot felul de modele de cusături și alesături frumoșe lucrare în colorii după natură la fața locului. Acestă lucrare ne mai vėdută până acum la noi este fără sémán de frumósă, de instructivă și necesare a se găsi pe masa fiecărui român care își iubescé nemul și ține la faptele strămoșilor săi.

* * *

Jasa Tomici, care precum se scie a fost osândit la 6 ani temniță să află acum în temnița din Vaș. Tomici ar fi se scape în Octobree din închisóre și se fie pus pe picior liber, însă condiționat ca să fie supraveghiat de poliție. El s'a hotărít însă a rămână în închisóre până își face tot timpul de osândă. In închisóre să ocupă cu măsuritul.

* * *

Oficieri bulgari la manevrele României. Dela urcarea pe tron a principelui Ferdinand în anul acesta obvine primul cas, că oficieri bulgari sunt trimiși ex offo să participe la manevrele armatei române. Acestia vor asista sub conducerea subcolonelului Nevanov, șeful provisoriu al statului major.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Agnita, 30 August 1894.

Onorate Dle redactor!

De mult se obrud adversarii nostri prin feliurite apucături detestabile a stírpi vitalitatea românului și ce au dobândit? Eată ce! Forțele fizice și spirituale ale poporului nostru, care a fost secolii dearëndul îmbrăncite de puterea vitregă a statului, au rupt cu o iuțelă frapantă lanțurile degradătoare impuse de streini și se manifestază gigantic pe tóte terenele culturai generale. Dacă vedem mișcarea aceea vitală, care se desvóltă prin tótă țera în jurul instrucțiunii poporului, acelea enorm căștíguri morale pe tóte terenele: e imposibil, ca să ne descuragem, privind în viitoriu, e imposibil ca rezultatele eluptate deja să nu ne impinteneze la zel nou, la activitate graduată.

Mă află în plăcuta poziție de a vė raporta și eu despre o manifestare adevărat românescă din jurul Agnitei. Studenții români din ținutul acesta în frunte cu teologul Victor Păcală având în vedere, că arangiarea de conveniri sociale este în timpul nostru un motor de căpetenie spre desvoltare și nobilitare au arangiat și în anul acesta o astfel de convenie împreună cu concert, teatru și joc în comuna Șulumberg, la 27 August n.

Atât concertul cât și teatrul au reușit splendid, ceea-ce numai fală și onóre póte să facă tinerilor arangieri. Nu mă sfiesc a mărturisii, că deși om vechiu și care am avut ocașione a asista la multe produțiuni de felul acesta, nu am fost nici odată așa de adânc impresionat, așa de tare pus în uimire ca în séra aceea. „Ce frumos e Dómne, când veđi pe cel sėrman plugar dela sate culegându-și spicul de grâu sau vre un alt rod al muncii sale în arșița sórelui, cum cântând rėstórnă brazdele câmpului, udat adese-ori de lacrimi și sudori și scaldat în sângele strabunilor săi cântând doine melodióse: de își străbat inima.“ Dar apoi cu cât e mai însuflețitor, vădând tot pe acel biet plugar îmbrăcat în haine festive, apărând înaintea unui public mare inteligent și executând cu cel mai mare tact și precisiune cântece corale în patru voci încât chiar bărbați cunosători buni de musică n'au putut a-și espriima în destul admirarea lor. O impresie neaseménat de plăcută a făcut și quartetul „Hora plóia“ executat de 4 frați Păcală, care au secerat îndelungate și însuflețite aplause. Bravo tinerime scumpă! fală voué, părinților, cari ați sciut să dați o astfel de educațiune mlădițelor vóstre!

S'au predat piesele teatrale: „Cinel-cinel“, „Nunta țerănescă“ și „Herșcu Bocegiul“, de V. Alecsandri. Rolele au fost bine alese și împărțite, așa încât fie care tiner și d-șórá cu o artă proprie numai specialiștilor în d'alde estea și-au jucat părțile. Au jucat cam următorii tineri: frații Păcală (Aurel, Victor, Geni și Valeriu), Florian, Bologa, I. Conora, teolog abs., N. Vițelariu, d-șórele: Mariți și Victoria Păreu, și în fine absolventul de gimnasiu N. Manuil, care a predat cu atăta dibăcie pe Herșcul, încât a lăsat publicul încântat până la estrem.

Pela orele 11 s'a început jocul, care a durat până în zori de zi, când abia și cu greu s'a putut despărți publicul de locul, în care s'a aflat vre-o câte-va momente prea plăcute, ducând cu sine cele mai dragălașe suveniruri.

Onoare și recunoștință i-se cuvine tinerimei inteligente din jurul Agnitei și cu deosebire bravului și zelosului teolog Victor Păcală, care nu a cruțat jertfă, osteneală și timp, pentru de a instrua atunci, când lucrul câmpului e în toi, pe briații țărani români, și de altă parte ca presedinte, pentru-convinierea să aibă rezultat strălucit, în ce nici nu s'a înșelat; precum și coristilor țărani, cari au fost așa și când inima și sufletul la această manifestare românească.

Referitor la o mare parte a inteligenței din ținutul acesta, care nici în anul acesta n'a dat semne de viață, fie-mi permis a mă servi de cuvintele tinărului președinte: „Dacă voim, ca rота progresului să nu trecă pe lângă noi, dacă voim a ne ține popriul nostru viitoriu în consonanță cu recerintele timpului, desteptăți-vă și voi, cei ce se deți indiferenți după cuptoriu și alegeți cestele din urmă:

„Inainte si pe calea aceasta, căci am pute întârzi!” P.

Cronică.

Zarand, în August v. 1894.

(De ale anotimpului. — Pentru monument. — Teatre. — Emulațiune nobilă. — Scopuri filantropice. — Alegeri. — Varia.)

Vara trece și ea. Sesonul mort e pe ducă. Muncitorul dela sat, boierul și avutul dela scalde, profesorul din timpul de recreare, funcționarul din birourul seu, unde l'au făcut din când în când căldurile mari să clipescă din ochi, soldatul dela eșercițiu și femeia de la o muncă mai intensivă, ca în celelalte anotimpuri, — toți și toate au să-ți spună dulci amintiri din anotimpul ce e pe ducă. Se pare, că numirea de seson mort în sens propriu e ceva riscat.

Pentru ținutul nostru vara ce trece nu a fost bună, în general luată pentru țărani. Recolta grăului încât se cultivă pe aici a fost cevași peste mijlocie, și s'a făcut în bune condițiuni. Tot astfel a urmat și cu îmblătitul grăului, cei mai mulți după vechiul sistem, cu îmblăcii. Pe ici colo s'au introdus și câte o mașină de mână pentru îmblătit, precum și ciururi, sisteme mai noue. Ce nu ar pute face în acest ținut o reuniune agronomică? Și încă cu atât mai mult, că reuniunea prin omienii sei ar scîi să scotă pe mulți țărani de aici din munca lor obicinuită dar nerentabilă, și le ar întorce privirea spre alți rami de muncă. Te dore, când veți țărani muncind totă vara pe culmile delului săpând la cucuruz, carele nici-când nu aduce atâta venit, cât lucru se pune la cultura lui. Nu li-s'ar renta ore mai bine economia de vite, stupăritul și pomăritul, atât de priincios în acest ținut. Să sperăm, că timpul va îmbunătăți toate.

Recolta fânului a fost foarte slabă, érá otăvile nu s'au făcut în urma secetei mai îndelungate de loc. Nutrețul deja acum e scump, și țărani sunt foarte îngrijați cu ce vor să ierneze vitele, altcum fără preț, în decursul iernei. Póme, mere, prune, nuci, în unele comune sunt foarte multe, în altele nu. Prețul prunelor e foarte scăzut. Măsura a 50—60 litre s'au plătit abia cu 30—35 cruceri maxsimul. Omienii au trebuit să le vindă, neavând buți unde să le adune. Deja s'a început fertul vinarsului, altcum foarte puțin căutat. Nime nu ofere prețuri. Jidovii cari au pėtruns în toate colțurile Zarandului, mai pretutindenea au adunat deci de buți de prune, cu prețuri bagatele. Ici și colo numai se afla și între omienii nostri puțin, cari să le facă concurență, deși fertul de vinars

în mare cu căldări sistem mai noi, e foarte rentabil, chiar și atunci când trebuie să mai aștepte după consumatori.

Cucuruzul! E atât de slab încât nu se va plăti nici munca lui. Ploile dela începutul primăverii, apoi seceta îndelungată din vară, a nimicit aproape dezvoltarea cucuruzului, primul articlu de consum al țaranului din aceste părți. Prețul bucatelor e foarte scăzut. Măsura de grâu frumos à 30 litre cu fl. 1.40—1.50 cr., tot în acest preț se vinde și cucuruzul.

Țărani intră în érnă plini de în griji pentru ei și pentru vite. Lipsa de cucuruz și fân va fi adănc simțită. Crisa economică, ce există în întreaga țară va face foarte anevoioasă suportarea multor sarcini și dări ce apasă poporul.

În toiu multelor afaceri din vară în ést anotimp am putut semnala și în acest ținut și dila de distrațiune. Pentru monumentul lui Iancu s'au ținut două petreceri, al căror venit s'a urcat la 80 fl. Prima petrecere prin Iuniu în 18, érá a doua în 5 August. În fruntea mișcării erau meseriași români. Intre țărani din comune, începând cu Bradul, încă s'a pornit o vie mișcare, și s'a contribuit pentru monument. Altcum Zarandani sunt datorii mai mult ca ori-cine să contribuie căci în mijlocul lor, sub falnicul secular goron zac osemintele lui Iancu. Ne-ar fi părut bine când Cebea, care de un secol se fălesce cu „Goronul lui Horea“, și apoi cu crucea simplă a lui Iancu, să o vedem în fruntea mișcării! Dar să tăcem, căci încă mare e numărul comunelor, cari pe viitor vor să și ofere obolul lor.

Apoi teatre! Dar bine să însemnăm, că nu am avut actori de prin România, ca altădată, căci mare prăpastie e între noi și frații români de preste Carpați Ungaria s'ar prăpădi, dacă ar mai fi cercetată și de actori români. Actorii nostri erau diletanți din aceste părți. Începutul l'au făcut tinerii gimnaști din Zarand, anume frații Mateiu, octavanul Tisu și alții ca coadjutatori. S'au reprezentat la 11 August n. în prezența unui public numeros din Brad și giur „Șoldan Vitézul“, prin Nic. Mateiu, acesteia îi urma o piesă foarte comică „Corpul delictului“, apărut în diarul „Doina“. Diletanții, frații Mateiu, tinărul Tisu și d-na German, și-au predat rolele cu mult haz. Urmară apoi piesele alese cum am dila: pe sprincenă anume: „Despărțirea Basarabiei“, cântată solo de I. Mateiu; „Noi țărani dela țară“, cântată în cor; „Noi vrem pământ“, de G. Coșbuc, declamată de Mateiu cu mult sentiment. Poesia a făcut profundă impresiune, cu deosebire între țărani prezenți.

S'a finit serata cu „Somnorose paserele“ de Eminescu cântată în duet careia a urmat „Hora“ jucată de diletanți între cari erau vre o 10 domnișore din loc în costume — cari luasere parte în cor. A urmat apoi petrecerea cu dans, vială, ca și toate petrecerile, unde studenții sunt eroii dila.

Prețul intrării a fost mic — cu toate aceste venitul seratei s'a urcat la 90 fl. v. a. În public erau și mulți țărani și țărane din loc și jur.

La 18 August a jucat altă trupă „Lipitorile Satului“ Diletanții erau din Brad, Băița, Baia de Cris etc. Piesa s'a predat bine în general. Publicul era numeros — cincî părți din giur și abia a șesa din Brad. — Au eselat: Moș Ventură țera (Dr. Oprișă) mai mult, Aron Roman în rolul său de argat sərb, și apoi Jidovul (tinărul naiv.) Candrea. Bine au fost jucate și celelalte roluri. — Dnii Pop teslariul — Gligor apoi D-șorele: Costin în rolul Cătrinei, și Let. Rimbaș în rolul Marinei.

Apropos! Noi suntem foarte recunoscători celor ce dau semne de viață, mai vėrtos când au în vedere scopuri filantropice. Prima reprezentare s'a dat pentru a se pune basa unui fond pentru ajutorarea elevilor sėraci dala gim-

nasiul din Brad. A doua reprezentațiune s'a dat: pentru fondul morboșilor dela gimnasiul din Brad. Scopurile a fost nobile, și totuși s'au aflat omienii, cari și au pus carul în petri, ca prima reprezentațiune să nu reese. Rușine lor!

În fine o mică observare. La reprezentațiuni teatrale iau parte și străini — cum s'a întâmplat și la cele două de sus. — Nu e bine credem — a pune pe scenă ființe delicate în roluri ce nu corėspund nici etății, nici dezvoltării lor. A juca o domnișoră de 13—14 ani, gingașă, inocentă rolul unei femei de 35 — ani, măritate care are fecior june, érá alta de 14—15 rolul de amoză, ni se par lucruri riscate, mai vėrtos atunci când cineva s'a ridicat de pre bancile școlei, spre a păși pre bină.

Bunul simț ne dila, că nu e bine, érá străini ne critică mai aspru dila, că nu se cuvine.

*

La 25 August reprezentanța gimnasială din Brad a ales de învățător la școla normală pre dl Petru Cioran, unicul concurrent calificat; érá la școla populară din Brad în 28 August comitetul parochial a decis a propune Ven. Cons. spre denumire pre tinerii: Șuiaga și Luca.

*

Se fac mari pregătiri spre a lega Bradul cu Iosasi — prin linie ferată.

Cor.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ

Țera noastră.

Descriere poporală a Ardélului

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Dela Sighișora în jos pe Tėrnăvă dăm de orașelul Ibașfalău (numit și Elisabetopol), aședat în drėpta riului. Aici să află scaunul unui protopopiat român greco-catolic, (prot. Ibașfalăului), de care să țin 20 de parochii și mai multe filii, cu 6456 de credincioși, apoi un tribunal și câteva societăți culturale și de binefacere. Intre zidiri sunt de însemnat două biserici rom. cat. Una din ele se află în piață, are două turnuri și o bibliotecă însemnată; lângă cealaltă să află o mă năstire armėno-catolică (a mechitaristilor). Lângă piață este și un vechiu castel, odidinióră proprietatea lui Apafi, care în parte este ruinat, érá în o parte a lui sunt de regėtorii.

Ibașfalău are 2795 de locuitori, între cari preste 900 sunt români, la vre-o 200 nemți, érá maioritarea o formeză armenii.

Intre popórele, cari au venit în frumosa noastră țară și s'au aședat între băștinașii ei locuitori, între români, sunt și armenii. Ei să trag din Asia, unde și acum să află fii de-ai acestui popor, sub stăpânire turcescă. După-ce țara lor neatărnată a fost cuprinsă de turci, un număr mare de armenii, ca să scape de prigonirile turcesci, s'au refugiat în Europa și s'au stabilit mulți în ospitala Moldova. Mai târziu fiind și aci amenințați de turci, au căutat adăpost la noi în Ardél, la anul 1671. Prințul de atunci al Ardélului, Apafi i-a aședat în două orașe, în Ibașfalău și Gherla, dându-le drepturi însemnate. Ei zidiră aceste două orașele și ele rămaseră până în dilaile noastre orașele armenie. Ocupațiunea lor a fost dela început negoțul și ca neguțatori armenii s'au aședat și prin alte orașe ale țării, cu deosebire prin orașele unguresci și secuiesci. Mai mulți să află în Ciuc-Szėpviz, Ciuc-Șimleu, Săn-Miclăușul Giurgeului, Remetea etc. apoi în număr mai mic prin Turda, Cluș, Deș etc.

Ei să ocupă și acum cu deosebire cu negoțul, parte cu negoțul mărunt, avėnd prăvălii prin diferite orașe, parte cu negoțul de vite; ca negustorii de vite ei cercetéză toate tērgurile mari de vite ale Ardélului. Armenii până acum nu s'au amestecat prin căsătorie cu alte popóre de-ale patriei noastre; din cauza această ei și-au păstrat până ađi tipul lor original: stătură mică, fața brunetă cu un teint la bărbați galbui

la femei alb, érá părul negru ca péna corbului. Limba înse încet cu încetul și o uitară, așa că ađi mai toți vorbesc unguresce și numai bătrânii mai pricep și vorbesc limba armėnă. Pe când astfel ei sunt în parte unguriși, e interesant, că numele lor sunt romănesci, precum: Harnic, Patrubani, Covrig, Capdebu, Ostian etc. Aceste nume li-s'au dat probabil în Moldova, căci și episcopul lor, cari i-a condus în Ardél a purtat nume romănesc: Verđerescul.

(Va urma).

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului XXX Sighișora al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, conform decisului luat în ședința comitetului ținută la 10 Maiu a. c. se convoca în orașul Sighișora pe dila de 8/20 Septembrie a. c. 2 ore d. a. în școla română.

La această adunare sunt rugați a participa în număr cât de mare atât membrii despărțământului cât și toți românii, cari cunoscând scopul măreț al acestei instituțiuni culturale romăne, se intereséză de înaintarea ei. În special să rógă on. preoțime a influința în această direcțiune asupra poporului

Obiectele:

1. Deschiderea adunării prin directorele său.
2. Disertațiuni, cari au a se presenta directorului în scris cu opt dila înaintea adunării.
3. Raportul comitetului despărțământului despre activitatea sa dela reactivarea despărțământului.
4. Comunicarea ordinilor comitetului central al Asociațiunii transilvane dila 16/XII 1893 Nr. 536 11/1 1894 Nr. 598.
5. Insinuarea membrilor noi și încasarea tacselor.
6. Staverirea listei membrilor Asociațiunii din acest despărțământ.
7. Destinarea locului pentru procsima adunare generală.
8. Propuneri din partea membrilor.
9. Esmiterea unei comisii pentru verificarea procesului verbal.
10. Închiderea adunării prin directorele. Întrunire socială în grădina Winter. Sighișora, 26 Iuliu (7 August) 1894.

Director:

D. Moldovan,
protopop.

Demetriu Petric,
actuar.

Bibliografie.

A apărut:

„Rândunica“, nr. 16 cu următorul sumariu:

„Sonet“, de Ilie Demetrescu. — „Profesorul Iordache“, de Marg. Moldovan. — „Intre risipuri“, de T. Boncea. — „Mărturisirile Dorettei (trad) de Ioan Căndea. — „Spune-mi spune-mi, inimioară“, de O. Bocca. — „Scrintitul“, de S. M. — „Tipuri caracteristice“, de Theophrast. — „Rămurele“: „Cetățuia“, de Ilarie Chendi. „Din înțelepciunea lunei“, de Jeronim Barițiu. — „Feliurite“. * * *

— „Poveștile Bănătuului“, culese din gura poporului bănătan de George Cătană învățător. Tomul II. Gherla. Proprietatea, editura și tiparul tipografiei „Aurora“ Andreiu Todoran 1894.

— „Lira Bihorului“, Balade populare de Antoniu Popp. Gherla. Proprietatea, editura și tiparul tipografiei „Aurora“ A. Todoran 1894.

— „Istoria Ungariei“, și Elemente din Istoria Generală pentru școlele populare de Dr. Nicolau Pop, fost director, profesor și asesor consistorial. Edițiunea a doua revidată și îndreptată. Prețul: broșat 20 cr. = 40 bănuți. Brașov. Editura lui H. Zeidner. 1894.

— „Pórta raiului“ carte de rugăciuni pentru prunci. „Calea cerescă“, carte de rugăciuni mai mare pentru adulți, compuse de Constantin Lucaci preot, avėnd fiecare câte un apendice de învățători morale. Prețul la cea dintăiu e 20 cr. La a doua 30 cr. Să află și ediții de luc.

Nr. 350/894

[180] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile gr. orient. române din comunele mai jos numite în protopresbiteratul Iliei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Almășel, cu salariu anual: a) în bani gata 150 fl. v. a. repartizați în popor, b) 64 cară de lemne evaluate cu 76 fl. 80 cr., c) venitele cantonale computeate în 34 fl., d) quartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

2. Boiul, de sus, și Boiul de jos, cu salariu anual de 300 fl. v. a. repartizați în popor, și grădina de legumi.

3. Certegiu de jos, cu salariu anual de 300 fl. v. a. parte repartizați în popor, parte din venitele regalului.

4. Gothatea, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și adică: a) 12 jugere pământ cu venit anual de 200 fl. v. a. b) 1 grădina de 1 juger cu venit de 35 fl. v. a. c) bani gata 35 fl. v. a. și d) 3 stângini lemne lungi computeate în 30 fl. v. a.

5. Micănesci, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și anume: a) 200 fl. v. a. în bani gata repartizați în popor, b) 80 cară de lemne în preț de 80 fl. v. a., c) venitele cantonale computeate în 20 fl. v. a., d) quartir liber în edificiul școlii și grădina de legumi.

6. Uleș, cu salariu anual de 300 fl. v. a. repartizați în popor, quartir liber și grădina de legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi să receere să se prezenteze până la alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică din comuna, la care a concurat, spre a și arăta dexteritatea în cântările bisericesti, și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea acestor școli, și modul de plătire al salarelor.

Învățătorii ales la vre-una din aceste școli e datoriu să țină și prelegerile în școla de repetiție, împreună cu instruire în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Dumineca și sârbătorea în strună, având a conduce cu elevii cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au se și asternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Iliia, 11 August, 1894.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

In absența protopresbiterului:

Avram S. Păcuraru,
presbiter.

Nr. 395/1894

[193] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci mai jos însemnate dela școlile confesionale gr.-or. din protopresbiteratul Săliștei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Alămor, cu salariu anual de 300 fl. v. a. din repartițiune.

2. Sibiel, cu salariu anual de 300 fl. și quartir în edificiul școlii. Alesul învățătoriu să aibă dexteritatea în cântările bisericesti spre a putea ținea Dumineca și sârbătorea strună în biserică.

Reflectanții la aceste posturi au se și înainteze cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Săliște, 10 August 1894.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Săliștei în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 626—894.

[177] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători din vacantele comune bisericesti mai jos însemnate în protopresbiteratul Ternavelor se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ și anume:

1. Botez, cu salariu anual de 380 fl. care constă din 25 jugăre 242□ pământ arătoriu și fânaș, dacă învățătoriu va fi apt și de servițiile cantonali, atunci are se primescă și stola usitată ca atare plus curtea și grădina cantorală, apoi quartir liber în edificiul școlii și grădina de legumi.

2. Craciunel, cu salariu anual de 300 fl. care constă din 220 fl. și 100 ferdele cucuruz, quartir și lemne de foc.

3. Șilea, magiară salariu 300 fl. școlă micștă cu gr. catolicii.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi vor avea a asterne rugărele de concurs instruite conform legilor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea de baltă (u. p. Kükülövár) până la termenul ficsat.

Cetatea de baltă, 8 August, 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ternava în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 1142—894.

[181] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători vacante la școlile din comunele mai jos însemnate aparținătoare tractului protopresbiteral al Agnitei se escrie concurs cu termenul preclusiv de 15 Septembrie a. c.

1. Agnita, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii; preferință vor avé acei concurenți, cari vor puté dovedi însușirea a puté instrua elevii în cântările corale bisericesti.

2. Bârghis, cu salariu anual de 250 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

3. Ighisdorful-român, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

4. Proștea, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

5. Ruja, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

6. Șulumberg, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

7. Verd, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

8. Ghișasa, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

9. Ilimbav, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

10. Selistat, cu salariu anual de 300 fl., quartir, lemne de foc și grădina școlii.

Acei candidați, cari vor fi aleși la aceste posturi învățătoresci sunt datori a ținé Dumineca și sârbătorea strună și să cânte cu copii în biserică.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-si asterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigore până la termenul mai sus indicat la oficiul protopresbiteral subsemnat, și a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-si arăta dexteritatea în cântări.

Agnita, 8 August, 1894.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sabin Piso,
prot.

[173] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile confesionale greco-orientale române din jos semnatele comune în protopresb. Cetății de pétră prin această se escrie concurs cu termenul de 25 de zile dela prima publicare.

1. Berinția cu comuna Cărpinișiu, învățător stabil în Berinția, salariu anual 300 fl. din repartiție dela popor, quartir corăspundătoriu și lemne de încălđit

2. Cărbunariu, cu salariu anual 300 fl. și anume: 200 dela popor 40 fl. din lada bisericiei; și folosința unui pământ care aduce venit de 60 fl. la an, quartir și lemne de încălđit.

3. Făuresci cu filia Plopișiu și în Leschia un învățător ambulant cu salariu anual 300 fl. quartir corăspundător în Leschia și lemne de încălđit.

4. Fânașe și în comuna Cioctișiu un învățător ambulant cu salariu anual 300 fl. quartir corăspundător în edificiul școlii din Fânașe și lemne de încălđit.

5. S.-Copalnic și în comuna Curtuișiu un învățătoriu ambulant cu salariu anual 300 fl. dela popor și din banii bisericilor, quartir în edificiul școlii din S.-Copalnic și lemne de încălđit.

6. Valeniciu cu salariu anual 300 fl. quartir și lemne de încălđit.

Informațiuni mai detaiate se pot primi dela oficiul protopresb. subscris.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi învățătoresci au a-si asterne cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigore până la termenul sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral p. u. K. Monostor.

Fânașe, la 3 August, 1894.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cetății de pétră.

Teodor Șovrea, paroch.

Avis de licitație.

Prin care se aduce la cunoștință publică, că: **Duminecă, în 23 Septembrie a. c. căl. nou,** se vor vinde din partea comisiunei economice comitatense, în licitațiune publică următoarele obiecte, aparținătoare pân' aci școlii agronomice din Rășinari, și anume:

1. 12 oi de rasă „Zigaie“, între care se află 4 berbeci, 4 oi fătătoare și 4 mei.

2. Intreg materialul din care este clădită lăptăria comitatensă pe mun-

tele Buru, material care apoi va fi transportat de pe locul clădirii de ađi.

Licitația se va ținé după prânđ la 3 ore, în cancelaria comunală din Rășinari și obiectele cumpărate sunt a se solvi în bani gata.

Sibiiu, 12 Septembrie, 1894.

Comisiunea esmisă:

Ioan de Preda. Martin Schuster.

Nr. 490/894.

[195] 2—3

Publicare de licitațiune.

Zidirea bisericei gr.-or. din parochia **Cohalm** protopresbiteratul Cohalmului, se dá în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, care se va ținé la fața locului **Miercuri, în 14/26 Septembrie a. c.** în școla gr. or. din Cohalm la **2 ore după amăzi** pe lângă suma preliminară de **5728 fl. 14 cr.** în bani.

Comuna bisericescă dá materialul pétră, cărămidă, var, lemn, apă și năsip, precum și lucrul cu mânilor și cu carere. Dela întreprindător se receere ca înainte de începerea licitațiunei să depună un vadiu de 10 % în numără sau în hârtii de valóre.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul protopresbiteral.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a da lucrul în întreprindere acelu măiestru, care va oferí cea mai mare garanță chiar și când acela nu ar fi minus oferent.

Cohalm, 7 August, 1894.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 1000/94

[172] 3—3

Pășunat escelent de ărnă pentru oi

să esarëndeză și anume: 293 jugăre și 1000 stâng. pătr. în un complex pe o costă puțin păzișe pe timpul dela **1 Octobrie 1894** până la **1 Aprilie 1895**; și un alt complex de 107 jugăre 1456 stâng. pătr. cea mai bună fânaș lângă „**Ternava mare**“ pe șes liber pe timpul de la **1 Novembrie 1894** până la **1 Aprilie 1895**.

Doritorii de a esarëndă aceste pășunate se se adreseze verbal sau în scris la subscrisul oficiu.

Bratei, (p. u. Mediaș) în 24 August 1894.

Oficiul comunal.

Turnătoriu de clopote și de metal a lui

Antoniu Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomăndă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomănd

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoșă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu **300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomăndă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de **tóce de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[17] 33—52

Preș-curanturi ilustrate se trimít la cerere gratuit și franco.